

VAI TRÒ CỦA HỘI CỤU CHIẾN BINH CẤP XÃ TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN YÊN KHÁNH, TỈNH NINH BÌNH

● LÊ VĂN BẰNG - KIM THỊ DUNG

TÓM TẮT:

Bài viết nghiên cứu vai trò của Hội Cựu chiến binh (CCB) trong xây dựng nông thôn mới (NTM) ở cấp xã tại huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình, bao gồm: Tham gia vào Ban chỉ đạo xây dựng NTM; Hội CCB tham gia xây dựng và thực hiện quy hoạch nông thôn; Gương mẫu và vận động nhân dân trong huy động nguồn lực cho xây dựng NTM; Vai trò Hội CCB cấp xã trong việc phát triển kinh tế; Tham gia giữ gìn về an ninh trật tự - xã hội và bảo vệ môi trường; Tham gia tuyên truyền, giáo dục về truyền thống cách mạng và xây dựng NTM; Tham gia kiểm tra, giám sát các hoạt động xây dựng NTM trên địa bàn cấp xã. Từ kết quả nghiên cứu, tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm phát huy hơn nữa vai trò của Hội CCB cấp xã trong xây dựng NTM.

Từ khóa: vai trò, cựu chiến binh, nông thôn mới, xây dựng nông thôn mới.

1. Đặt vấn đề

Xây dựng NTM là chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước nhằm xây dựng nông thôn phát triển toàn diện, phù hợp với thời kỳ công nghiệp hóa, Hiện đại hóa đất nước, góp phần cải thiện, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của người dân sinh sống ở địa bàn nông thôn. Đây là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội. Các tổ chức Hội, đoàn thể có vai trò hết sức quan trọng, trong đó có vai trò tham gia đóng góp của CCB, nhất là CCB cơ sở.

Phát huy những truyền thống tốt đẹp của bộ đội cụ Hồ, thời gian qua, Hội CCB cấp xã huyện Yên Khánh luôn gương mẫu chấp hành và tuyên truyền vận động nhân dân thực hiện chủ trương, đường lối,

chính sách của Đảng và Nhà nước đặc biệt là phong trào "Cả nước chung sức xây dựng NTM". Bên cạnh những kết quả đạt được, Hội CCB cấp xã huyện Yên Khánh trong xây dựng NTM vẫn còn một số hạn chế như: phần lớn CCB là những người nhiều tuổi, sức khỏe yếu, sự đóng góp của CCB phần lớn là kinh nghiệm, sự nhiệt tình, cần cù, chịu khó chưa mang lại hiệu quả cao, nhiều hội viên còn hạn chế về mặt nhận thức, kiến thức và bận công việc chăm lo cho kinh tế gia đình.

Trước thực trạng đó, để phát huy vai trò của Hội CCB cấp xã trên địa bàn huyện Yên Khánh trong công cuộc xây dựng NTM, tác giả tiến hành nghiên cứu đề tài "Vai trò của Hội CCB cấp xã trong xây dựng NTM tại huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình".

2. Phương pháp nghiên cứu

Điểm nghiên cứu: Qua điều tra khảo sát, huyện Yên Khánh có 19/19 xã, thị trấn được công nhận NTM. Nghiên cứu lựa chọn 3 xã xây dựng NTM như sau: Xã Khánh Thành được công nhận đạt chuẩn NTM trong năm 2013, năm 2020 xã Khánh Thành là xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu toàn diện với 100% số thôn, xóm đạt khu dân cư kiểu mẫu; Xã Khánh Hải đạt chuẩn NTM năm 2015, dự kiến năm 2023 là xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu; Xã Khánh Tiên là xã đạt chuẩn NTM năm 2017, dự kiến năm 2025 là xã đạt chuẩn NTM kiểu mẫu.

Phương pháp xử lý, tổng hợp, phân tích thông tin, số liệu:

- *Phương pháp xử lý thông tin:* Phương pháp xử lý thông tin sử dụng trong xử lý số liệu đã được công bố, thống kê, bổ sung những thông tin còn thiếu, sau đó tổng hợp chọn ra những thông tin phục vụ mục tiêu của đề tài. Phần mềm chuyên dụng Excel được sử dụng để thống kê, tổng hợp những thông tin trên phiếu điều tra.

- *Phương pháp thống kê mô tả:* Là phương pháp mô tả các số liệu về kinh tế - xã hội trên địa bàn

- *So sánh định tính:* Sử dụng những chỉ tiêu về mặt xã hội và môi trường để đánh giá vai trò của Hội CCB trong thực hiện Chương trình xây dựng NTM trên địa bàn huyện Yên Khánh. Trong quá trình so sánh cũng có thể kết hợp giữa so sánh định tính và định lượng để phân tích vấn đề.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Thực trạng vai trò của hội CCB cấp xã trong xây dựng NTM trên địa bàn huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình

3.1.1. Tham gia vào Ban chỉ đạo xây dựng nông thôn mới

Tại các địa phương trên địa bàn huyện Yên Khánh không thể không kể đến sự tham gia tích cực của Hội CCB các cấp vào Ban chỉ đạo NTM tại các địa phương. Sau khi thành lập, Ban quản lý ở xã, thôn đã triển khai nội dung xây dựng NTM và phân công nhiệm vụ cụ thể đối với từng thành viên, từng ban, ngành đoàn thể. Trong đó, Hội CCB có trách nhiệm phối hợp thực hiện công tác thu gom rác thải, cải tạo các rãnh thoát nước trong khu dân cư, xây dựng các mô hình sản xuất - kinh doanh giỏi, phát triển ngành nghề nông thôn. (Bảng 1)

Bảng 1. Số lượng và tỷ lệ CCB tham gia trong Ban chỉ đạo NTM tại 3 xã điều tra

Nội dung	Xã Khánh Thành		Xã Khánh Hải		Xã Khánh Tiên		Tổng chung	
	SL (người)	Tỷ lệ (%)	SL (người)	Tỷ lệ (%)	SL (người)	Tỷ lệ (%)	SL (người)	Tỷ lệ (%)
Số CCB tham gia Ban chỉ đạo NTM	18	36,00	17	34,00	16	32,00	51	34,00
Số người trong ban chỉ đạo NTM	50	100	50	100	50	100	150	100

Nguồn: UBND của 3 xã (2019-2021)

huyện Yên Khánh các số liệu thu thập được. Phương pháp thống kê mô tả được sử dụng các chỉ tiêu trong phân tích như số tương đối, số tuyệt đối, số bình quân và phương pháp phân tổ để phân tích số liệu thứ cấp; Việc phân tích, đánh giá vai trò của Hội CCB cũng như những khó khăn hạn chế đối với vai trò của Hội CCB trong việc xây dựng NTM ở địa phương.

- *So sánh định lượng:* So sánh vai trò của Hội CCB trong quá trình thực hiện Chương trình xây dựng NTM trên địa bàn huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình.

Theo Bảng 1, số lượng CCB xã Khánh Thành tham gia Ban chỉ đạo NTM là 18 người chiếm 36%, trong khi đó, Xã Khánh Hải là 17 người chiếm 34% và Xã Khánh Tiên là 16 người chiếm 32%. Có thể nhận thấy, ở Xã Khánh Tiên số lượng CCB tham gia Ban chỉ đạo NTM nhiều hơn 2 xã còn lại.

3.1.2. Gương mẫu và vận động nhân dân trong huy động nguồn lực cho xây dựng NTM

Về mức đóng góp tài chính: Qua điều tra 60 CCB nữ được chọn điều tra ở 3 xã về sự đóng góp tự nguyện không nằm trong mức đóng góp hàng năm

Bảng 2. Số lượng hội CCB đóng góp tự nguyện quy ra tiền ngoài khoản đóng góp theo quy định của 3 xã

STT	CCB 3 xã đóng góp tự nguyện	Xã Khánh Thành	Xã Khánh Hải	Xã Khánh Tiên	Tổng
1	> 5 triệu đồng	19	14	9	42
2	Từ 1 - 5 triệu đồng	38	25	18	81
3	Từ 0,5 - 1 triệu đồng	76	65	45	186
4	< 0,5 triệu đồng	84	75	62	221
	Tổng cộng	217	179	134	530

Nguồn: Tổng hợp từ 3 xã (2019-2021)

trong xây dựng NTM, thu được một số kết quả như Bảng 2.

Xã Khánh Thành là xã có điều kiện kinh tế khá hơn 2 xã còn lại, nên mức đóng góp người dân xã Khánh Thành cao hơn so với tổng số tiền CCB và gia đình của họ đóng góp 217.000.000 đồng; xã Khánh Tiên là xã đóng góp ít nhất trong 3 xã với tổng số tiền huy động qua hội CCB là 134.000.000 đồng. Qua khảo sát cho thấy, mức đóng góp thêm về tài chính tại 3 xã có phần hạn chế. Trong 3 xã điều tra, xã Khánh Thành có điều kiện kinh tế khá hơn nhất nên số hộ đóng góp ủng hộ nhiều nhất, số hộ đóng góp mức cao cũng nhiều nhất trong 3 xã.

Về đóng góp về đất đai: Hội CCB còn vận động hội viên và gia đình tự nguyện hiến đất để làm đường giao thông, làm công trình phúc lợi, nhà văn hóa thôn. Diện tích đất được hiến tổng hợp qua Bảng 3.

Đa số CCB khi được hỏi đều có số ngày công lao động xây dựng NTM trong khoảng 20 - 30 ngày công. Nguyên nhân chủ yếu của việc tham gia ít như vậy là do sức khỏe không tốt, tuổi cao,...

3.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến vai trò của hội CCB cấp xã trong xây dựng NTM trên địa bàn huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình

3.2.1. Năng lực của Ban chấp hành của Hội CCB cấp xã

Đối với huyện Yên Khánh, trình độ học vấn và hiểu biết về khoa học kỹ thuật của CCB vẫn ở trình độ thấp. Qua nghiên cứu, tỷ lệ CCB có trình độ chuyên môn được đào tạo từ trung cấp trở lên chiếm tỷ lệ thấp. CCB huyện Yên Khánh chủ yếu có trình độ tiểu học, THCS, THPT. Bảng 4.

Công tác tổ chức của hội có ảnh hưởng lớn đến sự tham gia của CCB trong thực hiện chương trình NTM. Tổ chức Hội có vào cuộc, triển khai các nội

Bảng 3. Tình hình đóng góp ngày công xây dựng NTM của hội CCB

STT	Chỉ tiêu	ĐVT	Năm 2019	Năm 2020	Năm 2021	So sánh (%)		
						2020/2019	2021/2020	Bình quân
1	Tổng số CCB đóng góp ngày công	Người	3.250	3.465	1.280	106,62	36,94	62,76
2	Tổng số ngày công đóng góp	Ngày công	74.500	81.350	25.500	109,19	31,35	58,50
3	Bình quân số ngày công đóng góp/ CCB	Ngày công / người	22,9	23,5	19,9	102,42	84,85	93,22

Nguồn: UBND huyện Yên Khánh (2019-2021)

Bảng 4. Trình độ đào tạo và tuổi bình quân của của Ban chấp hành của Hội CCB cấp xã

STT	Chỉ tiêu	ĐVT	Xã Khánh Thành		Xã Khánh Hải		Xã Khánh Tiên	
			Số lượng (người)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (người)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (người)	Tỷ lệ (%)
1	Trình độ	Người	15	100,00	14	100,00	14	100,00
	Tiểu học	Người	4	26,67	4	28,57	4	28,57
	THCS	Người	7	46,67	8	57,14	8	57,14
	THPT	Người	3	20,00	2	14,29	2	14,29
	Đại học, cao đẳng, trung cấp	Người	1	6,67				
2	Trung bình về tuổi	Tuổi	66,8		67,9		68,7	

Nguồn: Số liệu điều tra (2022)

dung trong chương trình NTM. Tuy nhiên sự triển khai còn chậm trễ, Sự chỉ đạo của Hội cấp trên còn bị lỏng lẻo làm ảnh hưởng đến quá trình triển khai thực hiện của CCB cấp dưới. Ngoài ra, tinh thần đoàn kết, trách nhiệm của các hội viên CCB trong tổ chức cũng là một yếu tố nội tại thuộc về tổ chức có ảnh hưởng đến sự tham gia của CCB trong thực hiện chương trình NTM.

3.2.2. Sự phối hợp với các tổ chức chính trị xã hội khác

Thời gian qua, CCB huyện Yên Khánh đã thực hiện tốt vai trò là cầu nối giữa hội viên, CCB với Đảng, Nhà nước trong phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội, góp phần xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh, nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước.

Phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trong thực hiện nhiệm vụ giám sát, phản biện xã hội, tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền để góp phần xây dựng bộ máy Nhà nước hoạt động chuyên nghiệp, hiệu quả, minh bạch; phối hợp trong tập hợp phản ánh, giải quyết ý kiến, kiến nghị của cử tri, để tạo sự đồng bộ, hiệu ứng và hiệu quả của các hoạt động.

Để phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội, thể hiện quyền và trách nhiệm tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh,

nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, các cấp Hội Liên hiệp CCB Việt Nam đã phối hợp với cơ quan cấp ủy, cơ quan nhà nước ở địa phương tổ chức đối thoại trực tiếp giữa người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp với hội viên, CCB.

Thông qua công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật nhằm mục đích giúp người dân, các ngành, các cấp nắm vững các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, qua đó nâng cao ý thức chấp hành pháp luật.

Phát huy hiệu quả các chương trình phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội để đảm bảo quyền lợi thiết thân của các tầng lớp nhân dân, tạo sự đồng thuận trong xã hội. Tập trung giám sát các vấn đề CCB quan tâm, phản biện xã hội đối với các lĩnh vực thiết yếu trong các chương trình, đề án phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

4. Kết luận và đề xuất

4.1. Kết luận

Hội CCB cấp xã là một bộ phận trong hệ thống Hội CCB. Hội CCB cấp xã là Hội CCB thuộc cấp cơ sở gồm: Chủ tịch Hội CCB cấp xã, phường, thị trấn, Phó chủ tịch Hội CCB cấp xã, phường, thị trấn và các hội viên hội CCB thuộc xã. Hội CCB cấp xã có chức năng đại diện ý chí, nguyện vọng và quyền lợi chính đáng, hợp pháp của hội viên và CCB. Hội làm tham mưu giúp cấp ủy Đảng cấp xã và làm

nòng cốt tập hợp, đoàn kết, vận động hội viên và CCB thực hiện các nhiệm vụ chính trị - xã hội của cách mạng và của Hội tại cấp xã.

4.2. Đề xuất

(1) Nâng năng lực của đội ngũ Ban chấp hành Hội CCB xã: Đây là giải pháp quan trọng nhất trong việc tăng cường vai trò của hội CCB trong xây dựng NTM. Xây dựng NTM là một quá trình lâu dài, gồm nhiều nội dung. Cán bộ cơ sở Hội là lực lượng tiên phong đi đầu trong quá trình xây dựng và vận động người dân cũng như tìm kiếm các nguồn lực đầu tư vào xây dựng cơ sở hạ tầng NTM. Gắn việc thực hiện các tiêu chí, nội dung của chương trình xây dựng NTM với trách nhiệm của từng tập thể, cá nhân.

(2) Hoàn thiện công tác tuyên truyền, vận động cán bộ, hội viên Hội CCB trong xây dựng NTM: Tuyên truyền đóng vai trò quan trọng để hội viên và người dân trước tiên phải hiểu được NTM là gì, tại sao lại xây dựng NTM, vai trò chủ thể của người dân trong xây dựng NTM cần được phát huy như thế nào... Cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền phù hợp với điều kiện thực tế và đối tượng cụ thể như: thông qua sinh hoạt các hội CCB, lồng ghép trong các hoạt động của hội và các sự kiện

của địa phương, các hội thi, hội diễn văn nghệ; phát huy hiệu quả từ hệ thống băng rôn, khẩu hiệu, tờ rơi tuyên truyền về NTM.

(3) Nâng cao ý thức trách nhiệm của hội viên Hội CCB xã: Xây dựng đội ngũ cán bộ Hội cơ sở có phẩm chất, trình độ, năng lực đáp ứng yêu cầu thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng cán bộ Hội về chuyên môn, nghiệp vụ.

(4) Tăng cường phối hợp hoạt động giữa Hội CCB và các tổ chức chính trị xã hội khác: Hội CCB cần phối hợp chặt chẽ với Hội nông dân, Hội phụ nữ, Đoàn Thanh niên, Trung tâm khuyến nông huyện để tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn, chuyển giao công nghệ... trong trồng trọt, chăn nuôi để giúp các hội viên hội CCB làm chủ được kiến thức, phát triển kinh tế hộ ngày một tốt hơn.

(5) Đa dạng hình thức đóng góp của các hội viên Hội CCB trong xây dựng NTM: Để huy động sự tham gia đóng góp ý kiến của người dân thì nên chia nhỏ và cụ thể các nội dung cần lấy ý kiến, có sự hướng dẫn chi tiết về cách tham gia ý kiến của các hội viên và người dân. Như vậy, họ mới có thể tham gia ý kiến vào các nội dung của chương trình xây dựng NTM ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (2021). *Thông tư 41/TT-BNNPTNT ngày 04/10/2021 hướng dẫn thực hiện Bộ tiêu chí Quốc gia về nông thôn mới.*
2. Ủy ban nhân dân huyện Yên Khánh (2019). *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội năm 2020, định hướng phát triển năm 2020.*
3. Ủy ban nhân dân huyện Yên Khánh (2020). *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội năm 2020, định hướng phát triển năm 2021.*
4. Ủy ban nhân dân huyện Yên Khánh (2021). *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội năm 2011, định hướng phát triển năm 2022.*
5. Ủy ban nhân dân huyện Yên Khánh (2021). *Báo cáo quy hoạch sử dụng đất thời kỳ 2021 - 2030 huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình.*
6. Ủy ban nhân dân huyện Yên Khánh (2021). *Báo cáo sơ kết 3 năm Hội Cựu chiến binh tham gia thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2019 - 2021.*
7. Ủy ban Thường vụ Quốc hội (2005). *Pháp lệnh Hội Cựu chiến binh số 27/2005/PL-UBTVQH11 ngày 7/10/2005.*

Ngày nhận bài: 27/8/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 15/9/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 17/10/2022

Thông tin tác giả:

1. LÊ VĂN BẰNG¹

2. KIM THỊ DUNG²

¹Học viên cao học, Học viện Nông nghiệp Việt Nam

²Học viện Nông nghiệp Việt Nam

**THE ROLE OF COMMUNE-LEVEL VETERANS
ASSOCIATIONS IN THE IMPLEMENTATION
OF NEW-STYLE RURAL BUILDING PROGRAM
IN YEN KHANH DISTRICT, NINH BINH PROVINCE**

● LE VAN BANG¹

● KIM THI DUNG²

¹Master's student, Vietnam National University of Agriculture

²Vietnam National University of Agriculture

ABSTRACT:

This study explores the role of the Veterans Association of Vietnam (VAV) in the implementation of the new-style rural building program at the commune level in Yen Khanh district, Ninh Binh province. The role of VAV is analyzed in terms of the VAV's participation in the new-style rural building program's Steering Committee; the VAV's participation in the new-style rural building program's planning and implementation; the role model of VAV in mobilizing resources from people to implement the new-style rural building program; the role of district-level VAV in the local economic development; the VAV's participation in ensuring social order and security, and protecting the environment; the VAV's participation in propagandizing and educating revolutionary traditions and new-style rural development; and the VAV's participation in inspecting and supervising commune-level new-style rural development activities. Based on the study's findings, some solutions are proposed to promote the role of commune-level veterans associations under the VAV in the implementation of new-style rural building program.

Keywords: role, veterans, new-style rural area, new-style rural building.